בסוד שיח

רבין – פרס החשדות כבר מנקרים





יצחק רבין: הוא כבר חשוד

שמעון פרס: והוא כבר מחשד

צילומים: י.ס.ס.א

מאת שאול שיח

מי מסכר שב"מחנה רבין" הכל שלווים ורגועים לאחר שזכה בארבעים אחוז + כבר בסיבוב הראשון ולאחר שהיו"ר היוצא ח"כ שמעון פרס הבין נכונות לשתף פעולה עם היו"ר הנבחר – אינו אלא טרוד. החשדות שם נגד שמעון פרס וקבוצת נאמניו הן בשיאן!!!

ואם לשפוט על־פי מה שסופר לי ממקורות טובים הרי שלטובת מפלגת העבודה עדיף שימצא לשמעון פרס תפקיד חשוב מחוץ לשורות הפוליטיקה (אולי יו"ר ההסתדרות הציונית?) מאחר וכנראה לא ניתן לגשר על־פני החשדות ההדדיים רבין־פרס.

היום אמורים השניים להיפגש לשיחה יסודית בבית מרכז המפלגה בתל־אביב ולנסות לבנות הבנה בכמה נושאים חשובים, אך הכל יודעים, כי מדובר ב"ברכה לבטלה".

החדשות הטריות ביותר מדברות על כך שבמחנה רבין (ולא ח"כ בשוליים) מייחסים את הפרסום ב"ניו־יורק טיימס" כאילו הממשל האמריקני מעדיף את יצחק רבין על־פני יצחק שמיר ומשום כך מערים קשיים בנושא הערבויות – לכותחו של שמעון פרס. "הרביזיוניסטים" סוגנים כי הכתב של ה"ניו־יורק טיימס" לסלי גלב הוא ליכודניק בהשקפותיו ולכן היתה אצלו מוטבות להיות מתודרך בידי אורי סביר הקונסול בניו־יורק ומנאמני פרס כי הממשל מתערב בבחירות בישראל לטובת יצחק רבין. ומה הרעיון מאחורי התדרוך הזה? לדברי הרביזיוניסטים חושש פרס לפתוח בהדלפות ישירות נגד יצחק רבין לכן הוא מבקש להכשיל אותו בבחירות. ומתוך ידיעה שהציבור בישראל אינו אוהב את המעורבות שהאמריקנים אוהבים ובמיוחד אם נעשים בידי הממשל צערים כדי לקדם את מועמדם, נבנה הסיפור הזה כי רבין הוא מועמדם של האמריקנים עם כל המתחייב מזה.

כמובן שבאווירת חשדות שכזו, קשה יהיה לבנות יחסים אפילו קורקטיים בין יצחק רבין לבין שמעון פרס. בעייה אחרת שמטרידה את "מחנה רבין" היא קידבתו של שמעון פרס לגוש השמאל החולך ומוקם לקראת הבחירות לכנסת. מערכת היחסים בין ח"כ יוסי שריד לבין שמעון פרס הוא סוד גלוי והצבתו של שמעון פרס בתפקיד חשוב כלשהו שבמסגרתו יהיה לו נגישות למעשיו או מחדליו של ראש הממשלה (אם מפלגת העבודה תוכה בבחירות) תביא – כך חוששים – מידע בלתי נדלה למחנה השמאל, שיידעו לעשות ממנו מטעמים, כדי להראות עד כמה אין הוא ראוי לתפקידו. במפלגת העבודה ישנם הסבורים, כי היא לא תיפגע אם שמעון פרס לא יקבל תפקיד חשוב בממשלה לכשתקום, אם תקום, משום ההבנה הקיימת בציבור כי השניים, על פי נסיון השנים אינם מסוגלים למשוך יחדיו, אלא ששמעון פרס הער בוודאי לרחשי הלב במחנה רבין יראה לדעת מראש, ערב פתיחת מערכת הבחירות היכן בדיוק מקומו. שאם לא כן הוא עשוי לשבש את מערכת הבחירות לכנסת של יצחק רבין.

שילובו של שמעון פרס במקומות מפתח עשוי להקשות בעתיד גם על הידברות עם הליכוד. על הקמת ממשלת אחדות לאומית. אין זה מן הנעלם, כי יצחק שמיר היה נכון להקים ממשלת אחדות לאומית אם "הפרסנר" לכן היה יצחק רבין בין השניים היתה הבנה בקשת רחבה של נושאים והשייחות ביניהם היו גלוויות־לב.

בעייתו של יצחק רבין כיום היא כיצד לשכנע את האיזים המרכזיים במחנה פרס, כי לא יאונה להם כל רע ללא הפטורנות של שמעון פרס. אם תמצא המסילה ללבם, הרי שחלק נכבד מבעיותיו של יצחק רבין יבואו על פתרונם.

ביקורת על מסע ההסברה של ההסתדרות

אין לי מושג וגם לא התעניינתי מי מנהל את מסע ההסברה של ההסתדרות בתקשורת נגד שר הבריאות, אהוד אולמרט ורעיונותיו (תאגידים, וביטוח בריאות ממלכתי). אך התעניינתי גם התעניינתי בטקסט והתקשיתי להבין עניינית מה רע בתוכניתו של אהוד אולמרט ומה טוב באלטרנטיבה שמציעה ההסתדרות הכללית. ישנם הרי אין סוף דוגמאות לכשלון הטיפול הממשלתי בנושא בריאות לכשלון הטיפול וכלה במוסדות למפגרים. רק סביב כשלון הטיפול הממשלתי במנגידור־אדום אפשר היה להחדיר לאוזרח הפחות מבין את הסכנה שבהנהגת ביטוח בריאות ממלכתי. המסרים של ההסתדרות במודעות בעתונות אינם משכנעים וכדאי לשנות את הנוסחה. המעניין הוא שבאופוזיציה ישנן מפלגות התומכות בביטוח בריאות ממלכתי בלי שבחנו היטב את הנושא על כל היבטיו והגישה לנושא היא יותר אמוציונאלית, שנאת ההסתדרות, מאשר הגיוניתו.

את הביקורת על מסע הסברה הזה שמעתי דווקא מפיהם של אישים מרכזיים במפלגת העבודה והם אלה שעניינו אותי בתוכנן של המודעות הנ"ל.

בליכוד גוברת ההתנגדות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, לפחות על־פי השיחות עם כמה אישים מרכזיים, הקובלים בהם בהנחלעמו מקוימם. אחרי "השבועיות" בליכוד ייתכן ותחול התפכחות בקרב כמה חברי כנסת והחוק יפול כבר בקריאתו הראשונה.

מדוע הרמטכ"ל הגיע באיחור?

הרמטכ"ל ר/א אהוד ברק טרח לאזכר את הצלחות המחבלים מאז אסון מעלות ועד "הקנטרי קלאב". זאת בתגובה על הביקורת שנשמעה על הקלות שבה המחבלים חדרו לאחלי החיילים והרגו שלושה מהם. ראש הממשלה, יצחק שמיר העיר לרמטכ"ל בציניות "אני רואה שיש לך זכרון טוב..." בין השרים היו שהביעו פליאה אם כי לא ליד שולחן הממשלה מדוע הגיע הרמטכ"ל למקום האירוע רק לאחר כשלוש שעות מאז מעשה הרצח? מדוע גם אלוף הפיקוד לא היה מהמקדימים? כיצד קרה שמפכ"ל המשטרה, ר/נ יעקב טרנר הגיע למקום במכוניתו הפרטית ובלי הליקופטר הרבה לפני הרמטכ"ל? אחד השרים תיאר השבוע כיצד נראה מקום מושבו של הרמטכ"ל ליד שולחן הממשלה בתום הישיבה. "זה מעט כמו אחרי פוגרום ותוסר השקט הפנימי שלו ניכר מיד. הוא גם היחידי במסתובב באמצע ישיבות הממשלה פעם לקחרת עוגה מהצלחת שליד השר רפאל פנחסי לאחר שחיסל את אלו שלידו ופעם כדי להעביר פתר לשר זה או אחר".

כוחם האלקטוראלי של העולים

לאור הצמצום הדרסטי במספר העולים מבריה"מ לשעבר, הוכנה ב"תצפית" מכון למחקר, תחזית מעודכנת לגבי כוחם האלקטוראלי של העולים מבריה"מ.

בראש "תצפית" עומד ד"ר אהרון פיין, לשעבר מרצה באוניברסיטה העברית בירושלים (בי"ס לעבודה סוציאלית). בין מיניני המכון הנהנים משורותיו, ניתן למצוא את משרד מבקר המדינה האמריקני, ג'יינט ישראל והמחלקה הכלכלית של בנק הפועלים. ד"ר אהרון פיין (שומר מצוות) ערך באחרונה מספר לא מבוטל של מחקרים בקרב העולים מבריה"מ.

על־פי תחזית "תצפית" כוחם האלקטוראלי של העולים מבריה"מ לא יעלה על שמונה מנדטים. זאת, בניגוד להערכה מוקדמת, שהיתה מבוססת על עלייה בקצב שונה, שצפתה לעולי בריה"מ כח אלקטוראלי של 10 מנדטים.

על פי הערכת המכון, מספרם של בעלי זכות ההצבעה בבחירות שהתקיימו השנה יגיע ל־ 3,470.000 כאשר מתוכם 240, אלף הינם עולים מבריה"מ. "לאור נסיון העבר – כותב ד"ר פיין – ניתן לצפות שמבין כלל בעלי זכות ההצבעה 79.0 אחוז ימסמו את זכותם להצביע, ואילו בקרב עולי בריה"מ, אחוז המימוש יגיע ל־75.0 אחוז, בהתחשב בבעיות של שינויי כתובת והתמצאות". כתוצאה מכך, לצורך בחירתו של כל מנדט יידרשו 23 אלף קולות ברוטו, ללא ניכוי קולות פסולים וקולות שיופנו למפלגות שלא יעברו את אחוז החסימה. לאור נתונים אלה צפוי ש־180 אלף מבין עולי בריה"מ יממשו את זכותם וישתתפו בבחירות הקרובות. בוחרים אלה יוכלו להספיע על בחירתם של 8 מנדטים (!) בלבד. לתחזית מעודכנת זו ישנן גם השלכות לגבי כוחם הצפוי של מפלגות עולים. על־פי סקר שערך באחרונה המכון עולה כי כ־31.0 אחוז מבין העולים עשויים לתחמוך במפלגת־עולים. מכאן שמפלגות עולים עשויות לרכז כוח אלקטוראלי של שניים וחצי מנדטים בלבד. במקרה שיוקמו מספר מפלגות, קיים סיכוי סביר שמפלגות אלה יתקשו לעבור את אחוז החסימה, וכתוצאה מכך ספק אם עולי בריה"מ יזכו לייצוג כנכסת.

בשיחה עם "הצופה" אמר ד"ר פיין, כי הסקר האחרון על גמגות הצבעה בקרב העולים החדשים מבריה"מ מצביע על כך כי המפלגות הדתיות יזכו בנתח קטן ביותר מקולות העולים. על פי הסקר האחרון רק אחוז אחד (!) שוקל להצביע בעד שמפלגה דתית. "לא בדקנו בגלל האחוז הנמוך לאיזו מפלגה דתית תם שוקלים להצביע". האם בכלל ניתן לבנות מדגם מייצג המבוסס רק על העולים מבריה"מ?

ד"ר אהרון פיין: כן. העולים ממוקמים ב־40 ישובים בישראל. אנחנו דוגמים לפי האחוז שנקלטו באותו ישוב וכמובן ובעיקר לפי הותק בארץ. שכן, הוותק בארץ הוא מאד קריטי בקביעת מגמות ההצבעה בקרב העולים.

מה צפוי לימין ולשמאל על־פי הסקרים?

ד"ר אהרון פיין: על־פי הסקר האחרון 35 אחוז נוטים לימין ר־30 למפלגות השמאל (כולל מפלגת העבודה כמובן).

אינני מזלול בעבודת המכונים המתמקדים באוכלוסיות מוגדרות, אך לא הייתי שולל תחזית, שתקבע, כי לבעלי האמצעים הכספיים הנוילים תהיה השפעה אידיאולוגית מכרעת על קבוצות גדולות למדי בקרב העולים. אם לשפוט על־פי המעורבות של ההסתדרות הכללית (בעיקר מועצות הפועלים) בתוך ריכוזי העולים, דומני שקיומה רבין היה זה שהיגנה מאחוז ניכר של העולים, והרבה יותר מהליכוד.

יוסף מנדלביץ רץ במפד"ל

צירי מרכז המפד"ל, שהתכנסו ביום שני השבוע כדי להכריע על־פי איזו שיטה ייבחרו המועמדים לכנסת נתבשרו, כי העולה הוותיק מבריה"מ יוסף מנדלביץ החליט להתמודד על מקומו ברשימת המפד"ל לכנסת ה־13. יוסף מנדלביץ נמנה על חוג "מרכז הרב" הנמנת הרב בועז לוי, והוא פעיל בקרב העולים החרשים בעשיית נפשות לרעיון הציונות הדתית. מה ששאלו לא מעטים במרכז המפד"ל: האם נציגת "אמונה" הגב' יהודית הינבר עשויה להיות אפקטיבית יותר בקרב העולים החדשים בשל הפעילות הנעיפה של "אמונה" בריכוזי העולים החדשים בכל רחבי הארץ, או שמא ניתן לשכנע אותם רק בשפה הרוסית ובאמצעות יוצא בריה"מ? מרכז המפד"ל יתן דעתו וראי גם לשאלה זו, ומעניין יהיה לראות מה יחלים.

בינתיים נמשכים המאמצים לשכנע את יעקב כץ (כצלה, בית־אל, עוזרו של השר אריאל שרון) "לרוץ" במרכז המפד"ל כמועמד למועמדות לכנסת. בציבור הדתי לאומי קיבלו באכזבה רבה את דחיקתם של הנציגים הדתיים ב"התחייה" מהמקומיות הנחשבים ריאליים על־פי הנתונים היום.

כניסתו של כצ'לה למירוץ עשויה לעורר בעיות לנאמני ארץ־ישראל המתכוונים להתמקם במקום טוב ברשימת המפד"ל לכנסת. הכוונה יותר לחרשים מבין המתמודדים דוגמת שאול יהלום והרב בועז לוי. חבריו של כצ'לה ביש"ע אומרים, כי קלושים הסיכויים שייעה להפצרות, מה גם שהמפד"ל היום יותר מאי־פעם מבטאת נאמנה את הרעיונות שכצ'לה דוגל בהם.

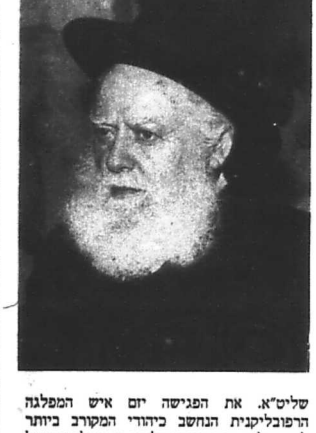
עו"ד יהודה שטרן אמר לכותב שורות אלו, כי אינו רואה עצמו עוד מועמד להתמודד על מקומו ברשימת המפד"ל לכנסת, לאחר שאלה שביקשו ל"הריצו" לא נענו לתביעות שהציג בפניהם. (שלפחות 200 יצביעו בשבילו במקום הראשון).

מאחורי הקלעים נעשים מאמצים אחרונים "להוריד" כמה מן המועמדים, כדי לא להיפגע באותן "אובלוסיות יעד" אך בשלב זה כל אלה שהכריזו על מועמדותם, אינם מתכוונים לסגת מהמירוץ.

ההתמודדות המרתקת ביותר היא כמובן על המקום הראשון ותוצאות ההצבעה על שיטת בחירת המועמדים לכנסת עשויות לשמש אינדיקציה לגבי הלכי הרוח במרכז המפד"ל.

הרב הראשי לפגישה עם נשיא ארה"ב

עכשיו זה כבר סופי: בלוח הפגישות של נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש מצויין כי ב־10 במרץ ייפגש שעם הרב הראשי לישראל הגר"א שפירא



שליט"א. את הפגישה יזם איש המפלגה הרפובליקנית הנחשב כיהודי המקורב ביותר לבית הלבן, הרב יהושע בלקני. הרב בלקני מנהל את "בית יעקב" ברוקלין, ויומיים בשבוע הוא שוהה בוושינגטון בענייני העם היהודי על בעיותיו ובענייני המפלגה הרפובליקנית. הרב בלקני מבקש לסייע בידי הרב הראשי לישראל לקרם את רעיונותיו בדבר שיקום הזיתים היהודיים בבריה"מ. הרב הראשי אמור להפגש גם עם סנטורים וחברי קונגרס ולשם כך יקרים את בואו לוושינגטון. בשיחתו עם השגריר האמריקני החדש בישראל עלה גם עניין הביקור בבית הלבן והשגריר עודכן בנושאים שהרב הראשי יעלה בפני הנשיא.

הרב הראשי מתכוון לדון בארה"ב עם גורמים רבניים על כמה בעיות הלכתיות, בעיקר בתחום המעמד האישי ואין זה מן הנמנע כי בביקור זה יסוכם עניין הנציגות של הרבנות הראשית בארה"ב (כשרות ומעמד אישי).